

s-au așezat de la început de-a dreptul în oraș, printre tovarășii lor de breaslă. Dintre cei veniți mai pe urmă, unii și-au construit locuințe în partea de vest a orașului, spre bariera Ploiești, alții spre bariera Plaiului, împinzind treptat întregul oraș.

Din documentele pe care le avem, rezultă că pînă prin 1835, la așezare, fiecare colonist primea loc de casă, material de construcție și teren de cultură¹ (1—2 pogoane), «cît putea să muncească fiecare»², fără să li se impună vreo obligație³. Am văzut cum, în două rînduri, cînd oamenii bisericii, folosind procedee neîngăduite, încearcă să-i aservească, coloniștii bulgari, așezați pe locul slobod al orașului, cu consimțămîntul orășenilor, resping categoric aceste acțiuni. Și mai tîrziu, cînd, în calitate de birnici, fac parte din obștea țirgului, o nouă acțiune mult mai meșteșugită se îndreaptă împotriva lor. De astă dată e vorba de polcovnicul Nicolae Antonescu, omul de casă al boierilor Hrisoscolei, cu întinse relații în aparatul administrativ din acea vreme. Profitînd de greutățile pe care le întîmpinau bulgarii-grădinari în legătură cu împrumuirea terenurilor, cu aducerea apei, cu întreținerea șanțurilor și a ecluzelor, el se oferă să execute aceste lucrări și să le întrețină pe cheltuiială proprie în schimbul a 9 lei de pogon pe fiecare an⁴.

Învoiala, formulată în termenii de mai sus, se încheie cu vreo doi ani înainte de *zavera* din 1821, cînd, din orașul prădat de turcii Brăilei, populația fuge iarăși prin satele de sub munte⁵. La reîntoarcere, bulgarii își refac singuri împrumuirile, canalele de irigație, aduc apa, dar după cîtiva ani apare polcovnicul Nicolae Antonescu, solicitîndu-le, de data aceasta, nu bani ca mai înainte, ci dijma din produse, sub motiv că pămîntul îi aparținuse, întrucît el cel dintîi «îl înconjurase cu gard»⁶.

Procedînd astfel, Antonescu nădăjduia să obțină un dublu cîștig: recunoașterea dreptului de proprietate asupra unor suprafețe pe care nu le stăpînise efectiv niciodată și dijma de la 2—3 rînduri de produse, cîte recoltau grădinarii într-un singur an.

În 1834, conflictul devine public. Coloniștii bulgari, uneori direct, alteori prin deputații mahalalei, resping insolentele polcovnicului Antonescu și refuză dijma din produse, jeluindu-se conducerii orașului și Ocîrmuirii județului⁷, iar în 1836 îl cheamă pe Antonescu să răspundă în fața judecătii pentru abuzurile comise față de ei, prin oamenii săi, la adăpostul autorității orașenești. N. Antonescu își asociase pe logofătul Andrei și lupta «să le ia dijma în silnicie»⁸. La 20 iulie 1836, judecătoria cerea pentru a doua oară relații magistratului cu privire la această pricină⁹. După această intervenție nu știm cum a evoluat

¹ Arh. st. Buc., *Mănăstirea Banu*, pachet. XXXVIII, act. 19 v; Arh. st. Buzău, *Primăria*, dos. 3/1832, f. 77 și 100.

² Comunicarea bătrînului Ștefan Vrapciu, de 87 de ani, din *Sîrbărie*.

³ Arh. st. Buzău, *Primăria*, dos. 3/1832, f. 95 și 95 v: «... Toți cei ce au coprins acest fel de locuri ale orașului atît înlăuntru, cît și în izlazurile lui, fie de orice mărime măcar, să și le stăpînească în pace și nesupărați» (Porunca dep. pricinilor dinlăuntru către mag. orașului Buzău, din 29 martie 1835, Arh. st. Buzău, *Primăria*, dos. 3/1832, f. 95).

⁴ Arh. st., Buzău, *Primăria*, dos. 3/1832, f. 53 (actul din iunie 1834).

⁵ Vezi raportul Isprăvniceii de Buzău din 3 aprilie 1821, către Vistierie, în *Doc. priv. ist. Rom. — Răscoala din 1821*, vol. II, București, 1959, p. 7.

⁶ Arh. st. Buzău, *Primăria*, dos. 3/1832, f. 53 și 53 v.

⁷ *Ibidem*, f. 251 (actul din 19 iunie 1834).

⁸ *Ibidem*, f. 142 și 142 v (actul din 10 martie 1836).

⁹ *Ibidem*, f. 250.